

Слід враховувати, що трансакційні витрати перебувають під впливом деяких інших чинників, таких, як технологія оцінювання та моніторингу, фізичних характеристик активів і природи обміну. За всіх інших рівних умов трансакційні витрати відносно високі, якщо:

- в обміні беруть участь активи зі складними ознаками;
- обмін передбачає фактор часу;
- обмін здійснюється між індивідами, які не мають будь-яких ділових зв'язків, і не повторюється;
- активи знецінюються у спосіб, який важко визначити, а власне обмін не має постійного характеру;
- активи мають особливий характер і залежать від специфічного використання.

Література:

1. Менар К. Экономика организаций : пер. с франц. [Текст] / К. Менар. – М.: Инфра-М, 1996. – С. 31-32.
2. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. – К.: Основи, 2000. – С. 171.
3. Гвоздю С.Ю. Підходи до класифікації витрат на інноваційну діяльність. Технологический аудит и резервы производства. 2013. № 6/6(14). С.20-22.
4. Садовська І. Б. Сутність і класифікація трансакційних витрат як об'єкта обліку. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2009. № 27. С. 116–119.

Стрільчук Ю.І.

к.е.н., асистент кафедри банківської справи
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ У КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВИХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Економічний розвиток країни виступає важливою передумовою для успішної конкурентної боротьби в глобальному економічному середовищі, а також слугує основою для економічного зростання. На даний час відбувається активний перехід до моделі сталого розвитку, досягнення якого стоїть у порядку денному більшості країн світу.

Загальноприйнятим визначенням сталого розвитку, яке було вперше опубліковане у доповіді Всесвітньої комісії з довкілля та розвитку «Наше спільне майбутнє» у 1987 році, є таке: «сталий розвиток — це розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [4, с. 7]. На відміну від теорії економічного зростання парадигма сталого економічного розвитку передбачає врахування екологічних, економічних та соціальних складових розвитку у комплексі.

Важливу роль у вирішенні проблем сталого розвитку відіграє банківська система, зважаючи на те, що кредитори приймають рішення щодо пріоритетних галузей, у які направляються кошти, тим самим стимулюючи їхній розвиток. Разом з тим місце та роль банківського кредитування населення у забезпеченні сталого розвитку потребує подальшого дослідження.

У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН для прийняття Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року. В Україні також розпочалась робота зі встановлення цілей сталого розвитку (ЦСР) на 2016 – 2030 роки, відповідних завдань та показників для моніторингу досягнення цілей. Перелік ЦСР був офіційно затверджений на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року [3]. Необхідно зауважити, що кожна із поставлених цілей передбачає ряд завдань, на виконання окремих з яких безпосередньо впливає

банківське кредитування населення, вибір банками пріоритетних напрямків у даному сегменті бізнесу.

Розвиток банківських програм кредитування на отримання освіти виступає одним із шляхів виконання таких завдань як: «До 2030 року забезпечити для всіх рівний доступ до недорогої та якісної професійно-технічної та вищої освіти», «До 2030 року істотно збільшити число людей, які володіють затребуваними навичками, у тому числі професійно-технічними навичками, для працевлаштування, отримання гідної роботи та занять підприємницькою діяльністю», а також «До 2020 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не вчиться і не набуває професійних навичок» [3]. В даний час програми освітнього кредитування в Україні не досить поширені на відміну від зарубіжної банківської практики, оскільки несе у собі значні ризики, вищі порівняно з іншими видами кредиту, передбачає тривалий термін користування отриманими коштами, а також повернення коштів переважно після закінчення навчання, коли позичальник матиме роботу та джерело постійного доходу, що є несприятливим фактором розвитку даного напрямку кредитування. З метою зменшення кредитного ризику доцільно кредитувати не студентів, а їхніх батьків, які вже мають певний рівень доходів і можуть погашати борг без встановлення пільгового періоду. Доступ населення до освіти є одним із важливих чинників, які дозволяють формувати освічену націю, що веде у свою чергу до розвитку різних галузей промисловості, науки, техніки, охорони здоров'я, оскільки від якості освіти залежить створення інновацій та їхнє впровадження. Перспективним напрямком для України може бути запровадження короткострокових кредитів для населення, цільовим призначенням яких є оплата тренінгових курсів, програм підвищення кваліфікації в Україні чи закордоном. Позичальниками у даному випадку виступають не студенти, а люди, у яких є доходи, але немає достатніх заощаджень для забезпечення оплати своїх навчальних потреб. Доцільно для банків розглядати перспективи співпраці з освітніми установами, розробки партнерських програм кредитування, що дасть змогу розширити клієнтську базу і отримати новий напрямок прибуткової діяльності [2, с. 86].

Завдання сталого розвитку «До 2030 року забезпечити загальний доступ до достатнього, безпечного і недорогого житла й основних послуг» має також соціальний характер, оскільки сприяє покращенню життєвих умов населення. Однак, його виконання можливе лише за умови інтеграції державного та приватного секторів. Банкнвське кредитування населення на придбання житла може також частково сприяти досягненню поставленого завдання. Проте, кредити на придбання нерухомості зазвичай довгострокові і тому вимоги до платоспроможності позичальників вищі, що слугує певним бар'єром для доступу населення до кредитів. Одним із напрямків розвитку даного виду кредитування можемо виділити партнерські програми між банками та будівельними компаніями у рамках яких позичальникам пропонуються певні пільгові умови кредитування з метою придбання житла конкретного забудовника. Обсяги іпотечних кредитів в Україні почали зростати з 2013 року, проте така тенденція спричинена не реальним приростом кредитів, а тим, що внаслідок падіння курсу гривні обсяги кредитів у гривневому еквіваленті збільшилися [1, с. 44].

Завдяки банківському кредитуванню населення відбуваються зрушення у досягненні окремих цілей сталого розвитку, що стосуються збереження довкілля. Виконанню таких завдань сталого розвитку як: «До 2030 року подвоїти глобальний показник підвищення енергоефективності» та «Раціоналізувати неефективне субсидування використання викопного палива, що веде до його марнотратного споживання» [3] можуть послугувати програми банківського еко-кредитування населення. Цільовим призначенням позики у межах зазначених програм є придбання та встановлення енергозберігаючих матеріалів, технологій, обладнання, утеплення

будинків тощо. В Україні такі програми кредитування населення вже запровадили деякі банки. Даний напрямок кредитування є досить перспективним та дозволяє прискорити досягнення відповідних цілей сталого розвитку, сприяє виробництву електроенергії з альтернативних джерел, поширенню використання енергозберігаючих технологій серед населення, що веде до зменшення використання невідновлюваних природних ресурсів.

Виконанню завдання сталого розвитку, такого як «До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у перерахунку на одну особу населення» може сприяти банківське кредитування населення на придбання електромобілів, які не мають викидів шкідливих речовин у атмосферу. Збільшення кількості електромобілів сприятиме зменшенню забруднення та покращенню якості повітря. З огляду на це даний напрямок кредитування має перспективи розвитку. Варто зауважити, що кредитування на придбання електромобілів може бути розширене завдяки розробці партнерських програм з автосалонами.

Окреслені пріоритетні напрями активізації банківського кредитування населення, а саме на придбання чи будівництво житла, утеплення, встановлення енергозберігаючого обладнання, купівлю електромобілів, придбання освітніх послуг, сприятимуть забезпеченню сталого розвитку. Отже, банківське кредитування населення може слугувати одним із драйверів сталого розвитку і використовуватися у складі державних заходів щодо забезпечення досягнення поставлених завдань та цілей.

Література:

1. Стрільчук Л. В., Стрільчук Ю. І. Окремі проблеми банківської системи України / Л. В. Стрільчук, Ю. І. Стрільчук // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 6-1. – С. 42–44
2. Стрільчук Ю. І. Банківське кредитування населення у забезпеченні сталого розвитку / Ю. І. Стрільчук // Формування ринкових відносин в Україні : збірник наукових праць. – 2017. – Вип. 7–8 (194–195). – С. 84–91
3. Цілі сталого розвитку 2016 — 2030 [Електронний ресурс]. — Офіційний сайт ООН в Україні. — Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
4. The 21st Century Corporation: The Ceres Roadmap for Sustainability [Електронний ресурс]. — Офіційний сайт CERES. — Режим доступу: <https://www.calpers.ca.gov/docs/governance/2010/ceres-roadmap-for-sustainability.pdf>

Сукур А.О.

«Економіка підприємства», 3 курс

ДВНЗ Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Науковий керівник – к. е. н., доцент кафедри фінансів Курило О.В.

«ЗЕЛЕНІ» ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ

В сучасний час суспільство надзвичайно динамічне, відбувається стрімкий зріст ВВП, населення зростає все більшими темпами і це спричиняє появі таких проблем як виснаження природного капіталу, кумулятивне нарощування екологічних та соціальних проблем. Саме ці проблеми наштовхують до необхідності перегляду традиційних поглядів на економіку та економічний розвиток і орієнтування на сталий («зелений») розвиток (green development). Основою концепції «зеленого» економічного розвитку є «зелені» фінанси (green finance), які пов'язують між собою економічне зростання, дії з охорони довкілля та фінансові інститути (табл.1). Україні є актуальним перехід до «зеленої» економіки і розробка фінансових стратегій, оскільки це дає шанс за короткий час суттєво прискорити темпи економічного розвитку, що дуже бракує в Україні, щоб дігнати своїх сусідів.

Досягнення цілей сталого розвитку за оцінками ЮНЕП вимагає значних обсягів фінансування - близько 5–7 трлн. дол. США на рік [3]. «Зелені» фінанси у вузькому